

Achtergrondartikel: Rafsanjani's status in belangrijke kwesties, als steunpilaar van het Iraanse Fundamentalisme

Voormalig President Ali-Akbar Hashemi Rafsanjani, die stierf op 8 januari 2017, op 82-jarige leeftijd, was een van de twee pijlers en "sleutelfiguur voor het evenwicht" van het Iraanse regime.

Gedurende de laatste 38 jaar, zowel onder Khomeini als in de latere jaren, speelde Rafsanjani een beslissende rol in de onderdrukking in Iran en in het terrorisme in het buitenland, ja zelfs in de kwestie van het streven naar nucleaire bewapening. Hoewel door sommige Westerse media geportretteerd als zijnde pragmatisch of gematigd, werd hij tijdens zijn lange loopbaan geassocieerd met sommige van de meest flagrante acties van het regime, waaronder terreurdaden met veel doden en moordaanslagen op uitgeweken dissidenten.

Rafsanjani was een trouwe volgeling van het Iraanse regime en wordt beschouwd als één van de vroege vaders. Hij had een buitengewoon grote rol in de Islamitische republiek, hij was President van 1989 tot 1997 (nadat hij woordvoerder van het Parlement was geweest en Tweede commandant van het leger), maar ook was hij voorzitter van twee van de belangrijkste Instituten van het regime: de Vergadering van Deskundigen, een 88 leden tellend orgaan van topclerici dat de Opperste Leider benoemd, en de Raad van Advies, een raad die de Opperste Leider adviseert.

"Rafsanjani, die altijd de nummer twee was in het regime, fungeerde als haar evenwichtsfactor en speelde een beslissende rol in het voortbestaan ervan. Met zijn dood verliest het regime haar interne en externe balans", aldus het Iraanse Verzet in een verklaring die ook verwijst naar de "naderende val" van het klerikaal regime.

Onderdrukking in Iran

Rafsanjani riep op vinnige wijze op tot uitroeiing van de leden van de belangrijkste Iraanse oppositiegroepering. Op 3 Oktober 1981 schreef het door de Staat gerunde dagblad Ettela'at: "Wijzende op de acties van de groepering, zei Hashemi Rafsanjani, woordvoerder van het Islamitisch Parlement en Teheran's Leider van het Vrijdag gebed, in zijn preek: "De heilige wet definieert vier straffen die hen moeten worden opgelegd: 1 vermoord hen, 2 hang hen op, 3 snijd hun armen en benen af, 4 verban hen... Hadden we 200 van hen direct na de revolutie gevangen en geëxecuteerd, dan zouden ze nu niet zo verveelvoudigd zijn geweest. Wanneer we vandaag niet beslist omgaan met gewapende groeperingen en Amerikaanse en Russische agenten, moeten we 3 jaar lang duizenden van hen executeren in plaats van duizend nu"...

Volgens de voormalig beoogde opvolger van Khomeini, Hossein-Ali Montazeri, ging Khomeini voor zijn gevaarlijke besluiten te rade bij enkel twee personen: Rafsanjani en de huidig Opperste Leider Ali Khamenei. Dit behelsde ook zijn beslissing tot het uitvaardigen van het decreet betreffende de massamoord op de 30.000 politieke gevangenen aan het eind van de oorlog met Irak in de zomer van 1988.

Terrorisme in het buitenland

Het aantal moorden op Iraanse dissidenten in het buitenland en terreuraanslagen door het regime schoot omhoog tijdens Rafsanjani's termijn als President en als voorzitter van de SNSC, de Opperste Nationale Veiligheids Raad; een orgaan dat overzicht en autoriteit heeft over de terroristische daden van het regime. De doelen van de terreuraanslagen waren niet enkel Iraniërs.

De Associated Press vermeldde de opmerkingen van Rafsanjani op 5 mei 1989, zoals verwoord door het officieel Iraanse nieuws agentschap IRNA: "Wanneer als represaille voor elke Palestijnse martelaar in Palestina er vijf Amerikanen of Britten of Fransen vermoord zullen worden, dan zouden de Israeli's niet doorgaan met dit te doen ... Het is niet moeilijk Amerikanen of Fransen te vermoorden. Het is een beetje moeilijk om een Israeli om te brengen. Maar er zijn heel veel Amerikanen en Fransen overal in de wereld."

In 2006 werd Rafsanjani genoemd door Argentijnse onderzoekers in een van de dodelijkste gevallen van Iraans terrorisme in het buitenland: in 1994 vond een zelfmoord bomaanslag met een truck plaats met als doel het AMIA Joods gemeenschapscentrum in Buenos Aires, waarbij 85 mensen omkwamen.

De onderzoekers beschuldigden Iran van het instrueren van haar Libanese medestanders, de Hezbollah, voor het uitvoeren van de aanslag. Ze stelden arrestatiebevelen op voor Rafsanjani, zeven andere hoge Iraanse ambtenaren, en een Libanees, de Hezbollah terroristenchef Imad Mughniyah.

Op aanvraag van Argentinië gaf Interpol daarna zogenoemde rode notities uit – het equivalent van deze organisatie voor arrestatiebevelen – voor vijf van de Iraniërs en voor Mughniyah.

De FBI leverde na onderzoek het onweerlegbaar bewijs dat Teheran het brein was achter de aanslag op de Khobar Torens in Saoedi-Arabië op 25 juni 1996. Een aanslag die de dood van 19 Amerikaanse servicelui tot gevolg had.

Een paar van de meest opvallende moorden op vooraanstaande dissidenten in het buitenland tijdens Rafsanjani's zittingsperiode:

- De moordaanslag in 1992 op vier Iraans Koerdische dissidenten in het Berlijnse restaurant Mykonos . Een Duitse rechtbank sprak in 1996 uit dat het Iraanse regime van Rafsanjani direct verantwoordelijk is voor de moorden in het Mykonos restaurant. Een mening waarvan Amerikaans Ministerie van Buitenlandse Zaken zei dat de tijd verder bewees dat Iran een terroristische staat was.
- Kazem Rajavi van de Nationale Verzetsraad van Iran. De bekendste mensenrechtenadvocaat van Iran en voormalig Iraans ambassadeur bij de VN werd doodgeschoten bij Genève in 1990. Zwitserse onderzoekers beschuldigden het Iraanse regime en de autoriteiten stelden een arrestatiebevel op voor Ali Fallahian, de Iraanse Minister van inlichtingen.
- De NCRI vertegenwoordiger in Rome, Mohammad Hossein Naghdi, werd op straat doodgeschoten in Rome in maart 1993.
- Zahra Rajabi, de NCRI vertegenwoordigster voor vluchtelingen vraagstukken, werd samen met een collega van de NCRI doodgeschoten in een appartement in Istanbul in februari 1996.

Opzetten van het Iraanse programma voor ballistische raketten en nucleaire bewapening

Het clandestiene nucleaire wapenprogramma van Iran had een flitsende start tijdens Rafsanjani en hij was een van degenen die het programma echt voorwaarts stuwden. Het was een garantie voor overleving van het regime. Hij intensiverde de samenwerking met landen als Noord-Korea om deze doelen te bereiken.

In een interview dat werd gepubliceerd door het officiële nieuwsagentschap van de staat, de IRNA, op 27 oktober 2015, gaf Rafsanjani zelf toe dat, tijdens zijn periode als woordvoerder van het Parlement en als President, hij en Khamenei samen wegen zochten om aan een kernbom te komen. "Onze eerste bedoeling was altijd om een vreedzame nucleaire toepassing te krijgen, maar het was nooit uit onze gedachten dat, mocht er een keer een dag zijn dat we bedreigd zouden worden en het zou nodig zijn, dan moesten we in staat zijn tot het bewandelen van een ander pad", zei Rafsanjani. Hij voegde eraan toe dat hij naar Pakistan was gereisd om te proberen Abdul Qadeer Khan te ontmoeten, de ontwerper van het Pakistaanse nucleaire programma die later Noord Korea hielp bij het ontwerpen van een bom, maar hij heeft hem niet ontmoet.